
GRUPA PBG

SPRAWOZDANIE
z działalności
GRUPY KAPITAŁOWEJ
RAFAKO
w
Raciborzu

za rok zakończony
31 grudnia 2013 roku

21 marca 2014 roku

Spis treści

nr strony

1. Informacje ogólne	1
2. Organizacja Grupy Kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji	4
3. Zmiany w powiązaniach kapitałowych Grupy	5
4. Władze jednostki dominującej	6
5. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2013 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego	7
5.1. Umowa z PGE Elektrownia Opole	7
5.2. Kontrakt na budowę bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno III	8
5.3. W zakresie istotnych zamówień	9
5.4. W zakresie innych, istotnych zdarzeń	9
6. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej	11
6.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura	11
6.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji	14
6.3. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	15
6.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży	15
6.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych	15
6.6. Wyceny należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie postępowania układowego	16
6.7. Dochody i ich struktura	17
6.8. Rentowność i zwrot z kapitału własnego	17
6.9. Płynność finansowa	17
6.10. Stan zadłużenia	18
6.11. Struktura finansowania aktywów	19
6.12. Aktywa trwałe	20
6.13. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy	20
7. Podstawowe zagrożenia i ryzyka	21
7.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy ..	21
7.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka	21
8. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	22
9. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	22
10. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązаныmi	22
11. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	22
12. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO	23
13. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości	24
14. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania	24
15. Pozostałe informacje	25
16. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2013 roku	25
16.1. Polityka energetyczna	25
16.2. Plany inwestycyjne sektora energetycznego	26
16.3. Plany działalności	27
Oświadczenie Zarządu	28

Załączniki:

Nr 1	Zestawienie wskaźników za lata 2013 i 2012
Nr 2	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku – struktura, zmiana stanów i dynamika
Nr 3	Skonsolidowany rachunek zysków i strat za lata 2013 i 2012
Nr 4	Struktura i dynamika skonsolidowanego wyniku brutto w 2013 i 2012 roku
Nr 5	Zestawienie otrzymanych kredytów i pożyczek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2013 roku
Nr 6	Zestawienie umów ubezpieczeniowych Grupy Kapitałowej obowiązujących na 31 grudnia 2013 roku
Nr 7	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w RAFAKO S.A (jednostka dominująca) w 2013 roku

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. („jednostka dominująca”) należy do największych polskich firm zajmujących się projektowaniem, produkcją, budową i serwisem urządzeń i obiektów energetycznych. Dnia 31 grudnia 1949 roku wydana została decyzja Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Jako przedmiot działalności ustalono produkcję kotłów parowych. Historia rozwoju przedsiębiorstwa jest też historią rozwoju polskiej energetyki.

Od początku swojej działalności jednostka dominująca była głównym dostawcą kotłów dla krajowej energetyki i przemysłu. Sumaryczna moc kotłów produkcji RAFAKO S.A. stanowi znaczącą część zainstalowanej mocy polskiej energetyki zawodowej oraz energetyki przemysłowej. Do najważniejszych obiektów, które jednostka dominująca wyposażyła w swoje kotły energetyczne, należą m.in.: Elektrociepłownię Warszawską, Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich, Zespół Elektrociepłowni Łódź, Zespół Elektrociepłowni Wybrzeże, Elektrociepłownia Zielona Góra, jak również elektrownie: Opole, Belchatów, Kozienice, Dolna Odra, Rybnik, Pątnów – Adamów - Konin, Turów oraz elektrownie wchodzące w skład Południowego Koncernu Energetycznego. Kotły z cyrkulacyjną warstwą fluidalną jednostka dominująca zainstalowała w Elektrociepłowniach Żerań i Bielsko-Biala II, w Elektrowni Siersza oraz w Zakładach Farmaceutycznych Polpharma Starogard Gdański.

W 2008 roku został przekazany do eksploatacji blok 464 MW w Elektrowni Pątnów II, dla którego spółka RAFAKO S.A. we współpracy z firmą SNC Lavalin wykonała kocioł i instalację odsiarczania spalin. Budowa bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne w Pątnowie II jest pierwszą inwestycją tego typu zrealizowaną w Polsce, zarówno pod względem wysokości nakładów finansowych, jak i mocy prądotwórczej. Dzięki wysokiej wydajności bloku energetycznego o wiele niższa jest emisja do atmosfery szkodliwych gazów, głównie dwutlenku węgla.

W 2011 roku w Elektrowni Belchatów został przekazany do eksploatacji blok energetyczny o mocy 858 MW, w ramach którego spółka RAFAKO S.A. wybudowała tzw. wyspę kotłową obejmującą kocioł, elektrofiltr oraz instalację odsiarczania spalin. Zbudowany w Belchatowie nowy blok energetyczny jest najpotężniejszą jednostką opalaną węglem brunatnym na terenie Polski, a zarazem instalacją tego typu o najwyższej sprawności w kraju (z racji przewidywanej sprawności netto na poziomie 42%).

RAFAKO S.A. jest liderem w zakresie zainstalowanych w Polsce dużych instalacji odsiarczania spalin. Instalacje tego typu jednostka dominująca dostarczyła dla Elektrowni Jaworzno III, Elektrowni Belchatów, Elektrowni Pątnów, Ostrołęka „B”, Dolna Odra.

W 2012 roku nastąpiło przekazanie do eksploatacji jednego z największych obiektów realizowanych przez RAFAKO S.A. – Instalacji Mokrego Odsiarczania Spalin w Elektrociepłowni Siekierki PGNiG Termika S.A. Wybudowana instalacja jest jedną z największych inwestycji ekologicznych w kraju, a także jednym z największych jednostkowych obiektów w historii RAFAKO S.A.

W latach 2007 – 2008 w Elektrociepłowni w Łodzi oraz w Elektrowni Skawina, RAFAKO S.A. oddało do użytku wysokosprawne instalacje odsiarczania spalin wykonane metodą pólsuchą. Technologia pólsucha, mniej kosztowna niż metoda mokra, jest własnym, inżynierskim rozwiązaniem RAFAKO S.A.

W 2011 roku jednostka dominująca wkroczyła w nowy obszar ekologicznych inwestycji w energetyce, związany z redukcją tlenków azotu, poprzez realizację „pod klucz” nowoczesnych instalacji odazotowania spalin SCR. Obok pierwszej instalacji, zabudowanej na kotle K8 w PKN Orlen, od czerwca 2011 roku w Elektrowni „Kozienice” jest realizowana instalacja katalitycznego odazotowania spalin – SCR. W czerwcu 2012 roku został podpisany kontrakt na dostawę Instalacji Katalitycznego Odazotowania Spalin ze spółką GDF SUEZ Energia Polska SA dla sześciu bloków w Elektrowni Polaniec SA.

Istotny w sprzedaży Grupy Kapitałowej RAFAKO jest udział sprzedaży zagranicznej (27,6% w 2013 roku). Największe wyprodukowane przez RAFAKO S.A. kotły pracują w elektrowniach w byłej Jugosławii, szereg dużych jednostek dostarczono do Chin, Turcji i Indii. RAFAKO S.A. jest również, liczącym się na rynku europejskim, dostawcą elementów kotłowych. Jej klientami w 2013 roku były firmy z takich krajów jak: Francja, Niemcy, Szwajcaria, Finlandia Serbia, Turcja, Dania.

Grupa zdobywa coraz silniejszą pozycję na europejskim rynku termicznej utylizacji odpadów. W 2011 roku dostarczyła 3 kotły odzyskowe do instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych w Turynie (Włochy) oraz 2 kotły odzyskowe do termicznej utylizacji odpadów w Baku, w Azerbejdżanie. Od roku 2011 realizowany jest kontrakt na dostawę kotła parowego dla spalarni odpadów komunalnych w miejscowości Roskilde w Danii. W końcowej fazie znajduje się kontrakt na budowę kotła do spalania śmieci w miejscowości Billingham w hrabstwie Cleveland w Anglii. W 2013 roku rozpoczęła się realizacja projektu na dostawę części technologicznej dla dwóch linii Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

W grudniu 2012 roku w Elektrowni Jaworzno (Grupa Tauron) przekazano do eksploatacji kocioł fluidalny, który będzie opalany wyłącznie biomasą, w odróżnieniu od wcześniejszych jednostek opalanych węglem lub równocześnie węglem i biomasą. W końcową fazę realizacji wszedł kontrakt realizowany dla Elektrowni Stalowa Wola, gdzie istniejący kocioł pyłowy opalany węglem jest dostosowywany do spalania wyłącznie biomasy. W końcowej fazie znajduje się również kontrakt na budowę kotła do spalania biomasy w miejscowości Wiesbaden w Niemczech. Te nowatorskie projekty podkreślają silną pozycję Grupy jako dostawcy technologii, związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych. Projekty te wpisują się zarówno w strategię Polski, która powinna zwiększyć produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jak również w „ekologiczną strategię” Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Od 2009 roku ofertę Grupy rozszerzono o urządzenia odpylające, obejmujące elektrofiltry oraz filtry workowe. W 2009 roku RAFAKO S.A. podpisało m.in. umowę na dostawę, montaż i uruchomienie 2 elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech i 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii oraz umowę na modernizację elektrofiltrów kotła BB-1150 bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Belchatów. W 2010 roku została podpisana umowa z Elektrownią „Kozienice” S.A. na wymianę elektrofiltru bloku nr 10, a w 2011 roku – umowa na wymianę elektrofiltrów bloków nr 3 i 4. W roku 2012 podpisano umowę na wymianę elektrofiltru oraz modernizację bloku nr 6-215 MW w Elektrociepłowni Tuzla, Bośnia i Hercegowina.

Aktualnie oferta Grupy Kapitałowej obejmuje:

- kompletne bloki energetyczne opalane paliwami kopalnymi oraz biomasą,
- konwencjonalne kotły energetyczne i ciepłownicze z paleniskami: rusztowym, fluidalnym i pyłowym, na parametry pary pod i nadkrytyczne,
- kotły odzyskowe,
- kotły do termicznej utylizacji odpadów,
- instalacje odsiarczania spalin metodą pól suchą,
- instalacje odsiarczania spalin metodą mokrą,
- instalacje odazotowanie spalin, w tym SCR,
- urządzenia odpylające (elektrofiltry, filtry workowe),
- paleniska i palniki piecowe, młyny, ruszty,
- młyny do przemiału węgla i ruszty dla kotłów o parametrach nadkrytycznych,
- diagnostykę, naprawy i modernizacje urządzeń kotłowych,
- produkcję elementów kotłów i elementów odpylaczy,
- produkcję konstrukcji stalowych i innych nieciśnieniowych części dla energetyki,
- produkcję urządzeń przeznaczonych do spalarni śmieci,
- produkcję wymienników ciepła,
- produkcję kanałów spalin i powietrza, kominów stalowych,
- produkcję rurociągów parowych i technologicznych,
- wykonawstwo wielkogabarytowych przepustnic, klap i zbiorników,
- usługi projektowe, inżynierskie,
- usługi serwisowe w zakresie oferowanych maszyn i urządzeń,
- analizy efektywności energetycznej bloków parowych i parowo-gazowych,
- usługi projektowe w zakresie sieci wodociągowych, instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji wentylacyjnych,
- analizy i koncepcje w zakresie technologii wody,
- koncepcje, analizy i oferty w obrębie elektryki i automatyki,
- zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi.

Wszystkie dostarczone przez jednostki Grupy urządzenia znajdują się pod stałą opieką w zakresie serwisu i remontów. Jednostka dominująca oferuje również modernizację poprawiającą parametry eksploatacyjne oraz zmniejszającą negatywny wpływ urządzeń na środowisko naturalne.

Posiadane certyfikaty potwierdzają stosowanie przez Spółki Grupy RAFAKO wymagań dotyczących ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001, Dyrektywy 97/23/UE i mają na celu zapewnienie Klientów Grupy, że wytwarzane urządzenia odpowiadają technicznym wymogom bezpieczeństwa obowiązującym zarówno na rynku krajowym, zjednoczonym rynku Unii Europejskiej, jak i w USA.

Ważniejsze daty z historii i zmian własnościowych jednostki dominującej

31 grudnia 1949 roku: decyzja Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Jako przedmiot działalności ustalono produkcję kotłów parowych;

12 stycznia 1993 roku: decyzja Ministra Przekształceń Własnościowych o przekształceniu przedsiębiorstwa państwowego, już wtedy działającego pod nazwą „Raciborska Fabryka Kotłów RAFAKO” w jednoosobową Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa.

Spółka została wpisana do rejestru handlowego Sądu Rejonowego w Katowicach, w dniu 12 lutego 1993 roku pod nazwą „Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.”¹;

7 marca 1994 roku: debiut akcji „RAFAKO S.A.” na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie;

10 grudnia 1997 roku: wejście do Spółki inwestora strategicznego – ELEKTRIM S.A., który w następstwie przeprowadzonej przez RAFAKO S.A. emisji akcji serii H stał się właścicielem 46,38% kapitału zakładowego Spółki;

24 maja 2007 roku: rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w następstwie emisji 52 200 000 akcji serii I;

14 listopada 2011 roku: wejście RAFAKO S.A. do grupy PBG, dzięki nabyciu pośrednio przez PBG S.A. pakietu kontrolnego akcji;

11 czerwca 2012 roku: Sąd Rejonowy w Poznaniu ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu PBG S.A. (jednostka dominująca wyższego szczebla).

Jednostka dominująca została wpisana do rejestru handlowego Sądu Rejonowego w Katowicach, w dniu 12 lutego 1993 roku pod nazwą „Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.”¹.

(struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 roku została przedstawiona w załączniku nr 7)

---

¹ W dniu 24 sierpnia 2001 roku Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 34143. W dniu 8 stycznia 2010 roku Sąd Rejonowy dokonał rejestracji zmiany nazwy firmy Spółki, która zmieniła się z dotychczasowej: Fabryka Kotłów RAFAKO Spółka Akcyjna na RAFAKO Spółka Akcyjna.

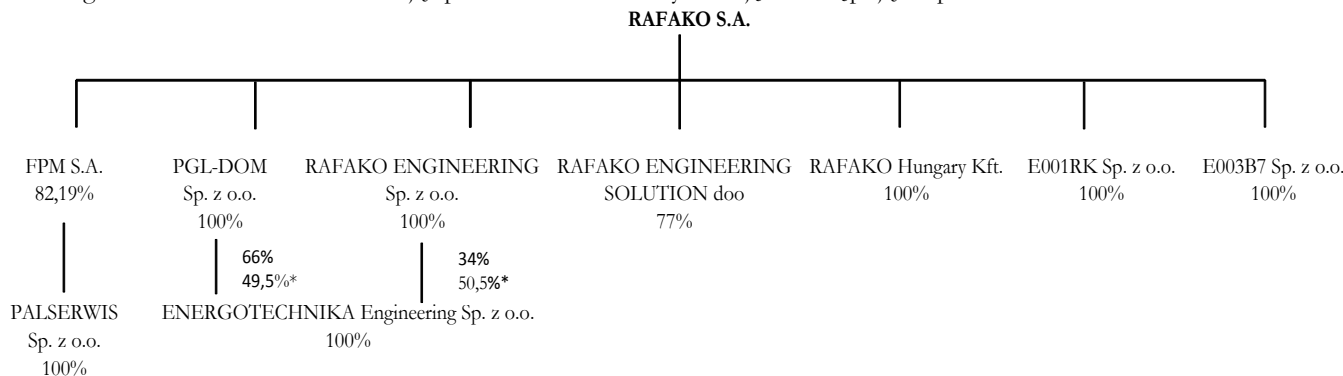
2. Organizacja Grupy Kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji

W dniu 31 grudnia 2013 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i dziewięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO, oprócz jednostki dominującej, wchodzi:

- FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka dominująca posiada 82,19% w kapitale zakładowym spółki oraz 82,19% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- PALSERWIS Sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka zależna FPM S.A. posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Lokalami PGL-DOM Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Bukowa 1. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi,
- RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne,
- ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, jednostka zależna w 34% od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. (udział w kapitale stanowi 50,5% głosów) oraz w 66% od PGL – DOM Sp. z o.o. (udział w kapitale stanowiący 49,5% liczby głosów), zależna pośrednio od RAFAKO S.A.. Przedmiot działalności: projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne i doradztwo inżynierskie,
- RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. z siedzibą w Belgradzie, ul. Uciteljska 46. Jednostka dominująca posiada 77% w kapitale zakładowym spółki oraz 77% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie technologiczne łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska,
- RAFAKO Hungary Kft. z siedzibą w Budapeszcie. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym,
- E001RK Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, zarejestrowana 9 października 2013 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym, jednostka dominująca jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów. Przedmiot działalności: realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną,
- E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu zarejestrowana 22 listopada 2013 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym, jednostka dominująca jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów. Przedmiot działalności: realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

* procentowy udział prawa głosu na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

Jednostka dominująca posiada 1 956 udziałów stanowiących 26,23 % w kapitale spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, w prowincji Hebei w Chinach. Przedmiotem działalności spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. jest produkcja małych kotłów parowych i wodnych oraz innych urządzeń energetycznych. Udział jednostki dominującej w kapitale zakładowym tego podmiotu na dzień 31 grudnia 2013 roku nie jest istotny z punktu widzenia oceny aktywów i pasywów oraz zysków i strat.

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO jest spółka PBG S.A. w upadłości układowej z siedzibą w Wysogotowie, ul. Skórzewska 35.

3. Zmiany w powiązaniach kapitałowych Grupy

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku nastąpiła istotna zmiana w składzie Grupy Kapitałowej RAFAKO.

W 2013 roku miały miejsce następujące zmiany w zakresie powiązań RAFAKO S.A. z innymi podmiotami.

Dnia 1 lutego 2013 Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o. o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 5 000,00 złotych do kwoty 755 000,00 złotych, to jest o kwotę 750 000,00 złotych, poprzez utworzenie nowych 1 500 udziałów o wartości nominalnej 500,00 złotych każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 750 000,00 złotych. Nowoutworzone udziały zostały objęte w następujący sposób:

- spółka RAFAKO Engineering Sp. z o. o. objęła 500 udziałów o wartości nominalnej 250 000,00 złotych i pokryła je w całości wkładem pieniężnym, przy czym udziały tego wspólnika uprzywilejowano w zakresie prawa głosu, w ten sposób, że na jeden udział RAFAKO Engineering Sp. z o. o. przysługują dwa głosy;
- spółka PGL-DOM Sp. z o. o. objęła 1 000 udziałów o łącznej wartości 500 000,00 złotych i pokryła je w całości wkładem pieniężnym.

W wyniku podjęcia uchwały, kapitał zakładowy spółki ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o. o. wynosi 755 000,00 złotych, a udziały w kapitale posiadają:

- RAFAKO Engineering Sp. z o. o. - 34% udziałów uprzywilejowanych w kapitale zakładowym, które uprawniają do 50,5% praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki,
- PGL-DOM Sp. z o. o. – 66% udziałów w kapitale zakładowym, które uprawniają do 49,5% praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Wspólników spółki.

W dniu 24 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników RAFAKO Engineering Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy udział. Na mocy oświadczenia o objęciu nowych udziałów spółki RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z dnia 30 kwietnia 2013 roku nowo utworzone 1 000 udziałów zostało objęte przez RAFAKO S.A.

W dniu 6 czerwca 2013 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. podjęło decyzję w sprawie zarządzenia wniesienia przez wspólników dopłat w wysokości 1 200 złotych za jeden udział, łącznie 1 812 tysięcy złotych, w tym:

- spółka RAFAKO Engineering Sp. z o.o. dokonała wniesienia 612 tysięcy złotych,
- spółka PGL – DOM Sp. z o.o. dokonała wniesienia 1 200 tysięcy złotych.

Wniesienie dopłat do kapitału spółki nie spowodowało zmian w udziale poszczególnych spółek w kapitale zakładowym spółki ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.

W dniu 9 października 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E001RK Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 8 sierpnia 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych.

W dniu 22 listopada 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 15 listopada 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych.

4. Władze jednostki dominującej

Władzami RAFAKO S.A. są:
Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy
Rada Nadzorcza
Zarząd

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

W dniu 21 czerwca 2013 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A., które podjęło w postaci uchwał między innymi następujące decyzje:

1. ustaliło liczbę członków Rady Nadzorczej na siedem osób,
2. powołało w skład Rady Nadzorczej Pana Agenora Gawrzyła, Panią Edytę Senger-Kalat, Pana Piotra Wawrzynowicza, Pana Przemysława Schmidt, Panią Małgorzatę Wiśniewską, Pana Jerzego Wiśniewskiego oraz Pana Dariusza Sarnowskiego,
3. zatwierdziło sprawozdanie finansowe jednostkowe oraz skonsolidowane za 2012 rok,
4. podjęło uchwałę dotyczącą podziału zysku za 2012 rok, który w całości został przekazany na kapitał zapasowy jednostki dominującej.

Rada Nadzorcza

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

W dniu 21 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę, ustalając liczbę członków Rady Nadzorczej na 7 osób, powołując Radę Nadzorczą VII kadencji w składzie:

Agenor Gawrzył
Dariusz Sarnowski
Przemysław Schmidt
Edyta Senger – Kalat
Piotr Wawrzynowicz
Małgorzata Wiśniewska
Jerzy Wiśniewski

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Agenor Gawrzył	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Wiśniewski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Wawrzynowicz	- Sekretarz Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Członek Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Członek Rady Nadzorczej
Edyta Senger - Kalat	- Członek Rady Nadzorczej
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

Zarząd

Zarząd kieruje bieżącą działalnością RAFAKO S.A., zarządza nią i reprezentuje ją na zewnątrz.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku miały miejsce zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W dniu 19 marca 2013 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. określiła liczbę członków Zarządu na 5 osób i powołała w skład Zarządu Spółki Edwarda Kasprzaka i Macieja Modrowskiego.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Paweł Mortas	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusilo	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Członek Zarządu
Maciej Modrowski	- Członek Zarządu

5. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2013 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego

Spśród najważniejszych wydarzeń dotyczących działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO wymienić należy:

5.1. Umowa z PGE Elektrownia Opole

W dniu 15 lutego 2012 roku jednostka dominująca - jako Lider Konsorcjum w składzie: RAFAKO S.A., Polimex – Mostostal S.A. z siedzibą w Warszawie oraz Mostostal Warszawa S.A. z siedzibą w Warszawie (Generalny Wykonawca) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. z siedzibą w Belchatowie (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.), o wartości 9 397 milionów złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, a także dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz bloku energetycznego nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami. Zgodnie z warunkami Umowy, Generalny Wykonawca zobowiązuje się zrealizować zamówienie w terminie 54 miesiące od wystawienia polecenia rozpoczęcia prac w odniesieniu do bloku 5 oraz w terminie 62 miesiące od wystawienia polecenia rozpoczęcia prac w odniesieniu do bloku 6. Opalane węglem kamiennym bloki będą miały moc 900 MW każdy, oczekiwana sprawność netto bloku ma wynosić 45,5 procent.

W dniu 11 października 2013 roku Generalny Wykonawca zawarł z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. aneks do Umowy. Na mocy aneksu, do listy podwykonawców została dopisana Spółka ALSTOM Power Sp. z o.o. („Alstom”).

W następstwie w/w wydarzeń w dniu 15 października 2013 roku spółka RAFAKO S.A. podpisała ugodę z ALSTOM Power Systems GmbH, ALSTOM Boiler Deutschland GmbH oraz ALSTOM Power Sp. z o.o. (łącznie „Grupa Alstom”), która kompleksowo reguluje zarówno zasady rozliczeń finansowych oraz zrzeczenie się wzajemnych roszczeń pomiędzy RAFAKO S.A. oraz Grupą Alstom, jak i zakres współpracy pomiędzy jednostką dominującą oraz Grupą Alstom na projektach realizowanych przez RAFAKO S.A.

Uгода weszła w życie dnia 7 listopada 2013 roku w wyniku podpisania umowy podwykonawczej pomiędzy Grupą Kapitałową RAFAKO a Grupą Alstom dot. realizacji Kontraktu Opole. Wśród ważniejszych postanowień ugody należy wymienić:

- Spółki z Grupy Alstom dokonają zapłaty na rzecz jednostki dominującej kwoty 43,5 mln EUR, z czego 23 mln EUR w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie ugody, a 20,5 mln EUR w terminie 30 dni od dnia wydania przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Polecenia Rozpoczęcia Prac zgodnie z Umową (31 stycznia 2014 roku); na dzień publikacji niniejszego sprawozdania obie płatności zostały zrealizowane.
- jednostka dominująca oraz Grupa Alstom zrzekną się dotychczasowych wzajemnych roszczeń związanych z projektami Karlsruhe, Westfallen oraz projektem Belchatów oraz wycofają pozwy oraz wnioski o arbitraż złożone w związku z powyższymi sporami; w chwili obecnej jednostka dominująca oczekuje na formalne potwierdzenie faktu umorzenia w/w postępowań arbitrażowych przez poszczególne trybunały arbitrażowe.

W październiku 2013 roku każdy z członków konsorcjum zawarł umowę podwykonawczą ze swoją spółką zależną dedykowaną do realizacji Projektu Opole, co stanowiło jeden z warunków wsparcia przez bank Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. realizacji projektu. Powierzenie przez każdego z członków Konsorcjum realizacji określonego w umowach podwykonawczych zakresu prac w ramach projektu poszczególnym spółkom zależnym każdego z członków konsorcjum zapewni stałość przepływów pieniężnych na Projekcie Opole oraz zminimalizuje zagrożenie związane z niewykonywaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z Umowy przez któregośkolwiek z członków Konsorcjum.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-RAFAKO”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-RAFAKO za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3 965 520 000,00 złotych.

W dniu 26 października SPV-RAFAKO zawarła z Alstom umowę podwykonawczą będącą również warunkiem wejścia w życie wyżej opisanej ugody. Na mocy podpisanej umowy SPV-RAFAKO powierzył Alstom jako podwykonawcy 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. W wyniku tego Alstom zobowiązał się dostarczyć zamawiającemu, jako beneficjentowi gwarancji, Gwarancję Należytego Wykonania na poziomie 8% wynagrodzenia oraz Gwarancję Zwrotu Zaliczki, której kwota będzie odpowiadała kwocie zaliczki otrzymywanej przez Alstom za zakres podwykonawstwa. Alstom zapłaci również na rzecz jednostki dominującej kwotę 67 650 000,00 złotych tytułem wynagrodzenia za prace zrealizowane dotychczas przez RAFAKO S.A. w ramach Projektu Opole. Dodatkowo Alstom zadeklarował gotowość zlecenia podmiotom Grupy Kapitałowej RAFAKO realizacji określonych prac i dostaw, przy czym oczekiwany poziom łącznych zamówień w ramach powyższych zleceń wynosi 650 000 000,00 złotych.

Spółki wchodzące w skład konsorcjum oraz Alstom podpisały porozumienie, na mocy którego strony zaakceptowały objęcie przez Alstom funkcji generalnego projektanta oraz koordynatora prac projektowych na Projekcie Opole, przy czym zmiany wprowadzane przez Alstom jako generalnego projektanta nie mogą skutkować zmianą decyzji środowiskowej wydanej dla Projektu Opole oraz zmianą terminów realizacji projektu wynikających z Umowy.

W dniu 31 stycznia 2014 roku Konsorcjum otrzymało od Zamawiającego Polecenie Rozpoczęcia Prac na Projekcie Opole.

5.2. Kontrakt na budowę bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno III

W dniu 24 stycznia 2013 roku jednostka dominująca otrzymała zawiadomienie od firmy TAURON Wytwarzanie S.A. o wyborze, jako najkorzystniejszej, oferty złożonej przez Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A., w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie negocjacji z ogłoszeniem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku” (dalej „Projekt Jaworzno”). Cena oferty wynosi: około 5,4 miliarda złotych brutto (4,4 miliarda złotych netto).

W dniu 25 lipca 2013 roku jednostka dominująca zawarła z China Power Engineering Consulting Group Corporation (CPECC) z siedzibą w Pekinie oraz North China Power Engineering Co., Ltd. of China Power Engineering Consulting Group (NCPE) umowę o współpracy dotyczącą wspólnej realizacji wyżej wymienionego planowanego kontraktu na budowę bloku energetycznego. W wyniku rozbieżnych stanowisk stron na realizację Projektu Jaworzno oraz niemożnością uzgodnienia ostatecznej treści umowy podwykonawczej jednostka dominująca zrezygnowała ze współpracy z NCPE oraz CPECC w dniu 28 października 2013 roku.

W dniu 4 sierpnia 2013 roku zawarta została zmieniona umowa konsorcjum dotyczącego projektu Jaworzno pierwotnie zawarta dnia 17 października 2012 roku

Główne zmiany w stosunku do pierwotnej umowy konsorcjum wprowadzone Zmienioną Umową Konsorcjum zakładają:

- a) wykonanie przez RAFAKO S.A. 99,99% prac na Projekcie Jaworzno oraz odpowiednio 0,01 % prac przez Mostostal Warszawa;
- b) podział wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum na Projekcie Jaworzno odpowiadający nowemu procentowemu zakresowi prac realizowanych przez danego partnera;
- c) RAFAKO S.A., jako lider konsorcjum, uprawniony będzie do podejmowania samodzielnych decyzji oraz reprezentowania konsorcjum wobec zamawiającego w związku z Projektem Jaworzno, z wyłączeniem zamkniętego katalogu spraw zastrzeżonych Zmienioną Umową Konsorcjum do wspólnej decyzji partnerów konsorcjum.

W związku z zawarciem zmienionej umowy konsorcjum, strony zawarły także w dniu 4 sierpnia 2013 roku umowę dodatkową, która określa warunki handlowe, na jakich strony uzgodniły nowe zasady współpracy na Projekcie Jaworzno w tym wynagrodzenie należne Mostostal Warszawa za zmniejszenie jego udziału w wynagrodzeniu i zakresie prac na Projekcie Jaworzno.

W następstwie rezygnacji ze współpracy z partnerami chińskimi spółka RAFAKO S.A. zawarła pod koniec 2013 roku z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A., Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. niewiążące listy intencyjne dotyczące Projektu Jaworzno.

Wyżej wymienione instytucje finansowe potwierdziły swoje zainteresowanie wsparciem Projektu Jaworzno, w szczególności poprzez udzielenie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych przewidzianych w treści kontraktu oraz zapewnienie mechanizmu rozliczeń. Sygnatariusze listów intencyjnych potwierdzili gotowość prowadzenia rozmów mających na celu ustalenie zasad finansowych, warunków rozliczeń i zabezpieczenia płatności, których zawarcie lub dokonanie stanowi warunek konieczny, ale nie wyłączny wsparcia realizacji Projektu Jaworzno.

Dnia 27 lutego 2014 roku jednostka dominująca złożyła Zamawiającemu oświadczenie o ponownym przedłużeniu terminu związania ofertą złożoną przez konsorcjum do dnia 30 kwietnia 2014 roku oraz przedstawiła aneks do gwarancji wadialnej wydłużający jej dotychczasowy okres ważności do dnia 30 kwietnia 2014 roku. Kolejne przedłużenie terminu związania ofertą jest związane z ostatecznym uzgodnieniem umów i porozumień z instytucjami finansowymi oraz podwykonawcami, zainteresowanymi udziałem w realizacji projektu.

5.3. W zakresie istotnych zamówień

- a) wejście w życie z dniem 28 lutego 2013 roku umowy o wartości 227 370 tysięcy złotych zawartej przez jednostkę dominującą z Mostostalem Warszawa S.A., której przedmiotem jest projekt, dostawa i montaż części technologicznej dla dwóch linii Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Umowa została podpisana 18 grudnia 2012 roku;
- b) podpisanie przez jednostkę dominującą w dniu 22 maja 2013 roku umowy z firmą PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Belchatowie na kwotę 116 000 tysięcy złotych, której przedmiotem jest modernizacja instalacji odsiarczania spalin na blokach nr 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Belchatów;
- c) podpisanie przez jednostkę dominującą w dniu 24 września 2013 roku umowy z firmą PGNiG Termika S.A., z siedzibą w Warszawie, o wartości 18 900 tysięcy złotych. Przedmiotem jest modernizacja instalacji odsiarczania spalin w Elektrociepłowni Siekierki – zabudowa czwartego poziomu zraszania w absorberach nr 1 i 2;
- d) podpisanie przez jednostkę dominującą w dniu 18 października 2013 roku umowy z firmą Synthos Dwory 7, na kwotę około 151 650 tysięcy złotych. Przedmiotem umowy jest budowa kotła fluidalnego u Zamawiającego;
- e) podpisanie dnia 13 września 2013 roku przez jednostkę zależną FPM S.A. umowy z Zespołem Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. na wykonanie zespołu rusztów dopalających i konstrukcji, wartość umowy wyniosła 6 500 tysięcy złotych;
- f) podpisanie dwóch umów dnia 17 stycznia 2013 roku oraz dnia 28 lutego 2013 roku, przez jednostkę zależną FPM S.A. z EDF Polska S.A. na wykonanie układów mielących, wartość umów wyniosła 4 801 tysięcy złotych,
- g) podpisanie dnia 5 lipca 2013 roku przez jednostkę zależną FPM S.A. umowy z ENEA Wytwarzanie S.A. na wykonanie układu mielącego, wartość umowy wyniosła 4 246 tysięcy złotych,

5.4. W zakresie innych, istotnych zdarzeń

- a) zawarcie w dniu 4 marca 2014 roku przez jednostkę dominującą z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. z siedzibą w Warszawie aneksu do umowy kredytowej. Na podstawie zawartej umowy kredytowej Bank w lutym 2012 roku udzielił jednostce dominującej kredytu bankowego w rachunku bieżącym na kwotę 300 milionów złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Zgodnie z brzmieniem aneksu kwota kredytu w rachunku bieżącym wynosi obecnie 180 mln zł. Aneks nie zmienia znacząco treści pozostałych warunków przedstawionych w umowie kredytowej. Termin obowiązywania umowy kredytowej został ustalony na dzień 31 marca 2014 roku (aneks z 20 grudnia 2013 roku). Oprocentowanie kredytu ustalone zostało na podstawie stawki WIBOR 1M + marża. W umowie przewidziane są także zwyczajowo przyjęte prowizje. Spłata odsetek będzie następowała w okresach miesięcznych.

W dniu 28 czerwca 2013 roku RAFAKO S.A. zobowiązało się do ustanowienia zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych i prawach stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa RAFAKO S.A. na rzecz Banku oraz do ustanowienia hipoteki łącznej do wysokości 300 milionów złotych na nieruchomościach, których właścicielem lub użytkownikiem wieczystym jest RAFAKO S.A., z wyłączeniem nieruchomości mieszkaniowych należących do jednostki dominującej. Bank nie jest podmiotem powiązany z RAFAKO S.A.

Ponadto, dodatkowymi zabezpieczeniami spłaty kredytu są:

- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- przelew wierzytelności z umów handlowych Spółki,
- klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków Spółki,
- oświadczenia jednostki dominującej o poddaniu się egzekucji.

W dniu 4 września jednostka dominująca ustanowiła w formie aktu notarialnego hipotekę łączną do kwoty 300 mln złotych w celu zabezpieczenia spłaty kredytu wynikającego z Umowy kredytu wraz z późniejszymi zmianami na rzecz banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie.

- b) udzielenie przez jednostkę dominującą spółce Hydrobudowa Polska S.A. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku) pożyczki pieniężnej w kwocie 32 miliony złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A. RAFAKO S.A. zgłosiło wierzytelność wobec masy upadłości tejsze Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd RAFAKO S.A. w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W trzecim kwartale 2013 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A. zakładające 80-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 31 grudnia 2014 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w okresach rocznych przez okres 5 lat). Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń wynosi 5,9 miliona złotych, co stanowi ok. 17,9% sumarycznej kwoty wierzytelności zgłoszonych przez RAFAKO S.A. do zapłaty. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 mln złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku). Szerszy opis zaistniałej sytuacji został zawarty w 43 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.
- c) w dniu 29 listopada 2013 r. podwykonawca jednostki dominującej na projekcie dotyczącym wymiany elektrofiltru w TE Tuzla - „JANAR” Jan Rędziński złożył w Sądzie Rejonowym w Gliwicach wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej RAFAKO S.A. W styczniu 2014 roku w następstwie porozumienia, na mocy którego strony uzgodniły kwoty wzajemnych roszczeń oraz zasady dalszej współpracy wniosek o ogłoszenie upadłości RAFAKO S.A. został wycofany.
- d) zmiany w Statucie RAFAKO S.A. (jednolity tekst Statutu został przekazany w raporcie bieżącym RAFAKO S.A. nr 8/2013) w dniu 5 marca 2013 roku.

Do umów w zakresie współpracy lub kooperacji, znaczących dla działalności gospodarczej Spółek z Grupy, zawartych w 2013 roku, oprócz umów wymienionych w punkcie 6, zaliczyć należy także umowy ubezpieczenia.

Wykaz umów ubezpieczonych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2013 roku podano w załączniku nr 6.

Informacje nt. umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przedstawiono w 55 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

6. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej

6.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura

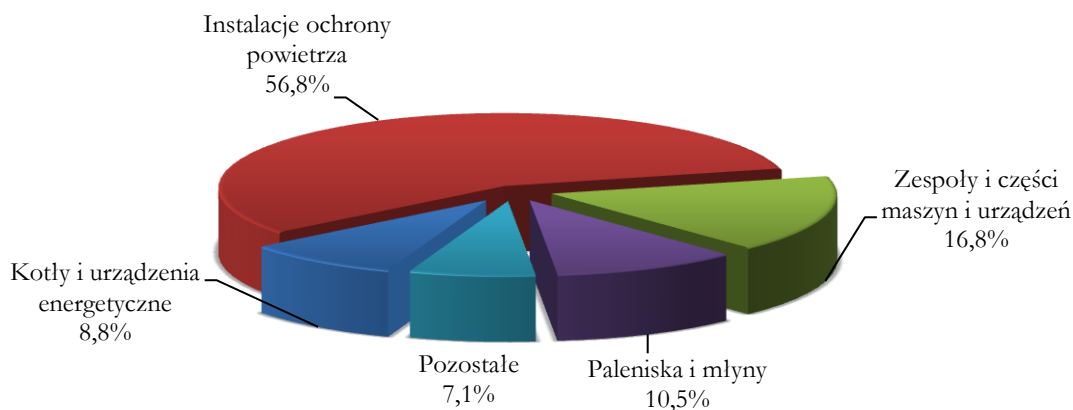
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2013 roku osiągnęły poziom 836 015 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do sprzedaży roku poprzedniego o 455 376 tysięcy złotych (o 35,3%). Sprzedaż wyrobów i usług wyniosła 814 672 tysiące złotych, przychody ze sprzedaży materiałów 29 398 tysięcy złotych, korekta przychodów z tytułu różnic kursowych ze sprzedaży, z operacji zabezpieczających (ryzyko kursowe) oraz z tytułu kar umownych wyniosła minus 8 055 tysięcy złotych.

Spadek sprzedaży odnotowany w 2013 roku dotyczył wszystkich grup asortymentowych.

Na rynku krajowym, sprzedaż urządzeń ochrony powietrza wyniosła 363 653 tysiące złotych i była o 4,5% wyższa niż rok wcześniej (347 990 tysięcy złotych w 2012 roku). Sprzedaż kotłów parowych oraz urządzeń energetycznych wyniosła 53 025 tysiące złotych i była niższa o 192 131 tysięcy złotych. Spadek sprzedaży jest związany ze spadkiem zdobytych zamówień w tym asortymencie w roku 2012. Spadek został częściowo skompensowany wzrostem sprzedaży zespołów i części maszyn oraz urządzeń energetycznych (wzrost o 18 079 tysięcy złotych do poziomu 89 867 tysięcy złotych w 2013 roku) oraz wzrostem sprzedaży urządzeń ochrony powietrza.

Udział sprzedaży zagranicznej w sprzedaży ogółem wyniósł 27,6%, co oznacza spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 14,2 punktu procentowego. Wartość sprzedaży zagranicznej za rok 2013 wyniosła 230 512 tysięcy złotych i była o 57,3% niższa od wartości sprzedaży za rok 2012, w którym wyniosła 539 619 tysięcy złotych. Spadek sprzedaży zagranicznej dotyczył wszystkich grup asortymentowych. Wynikało to ze spadku zamówień zdobytych w 2012 roku w tych asortymentach.

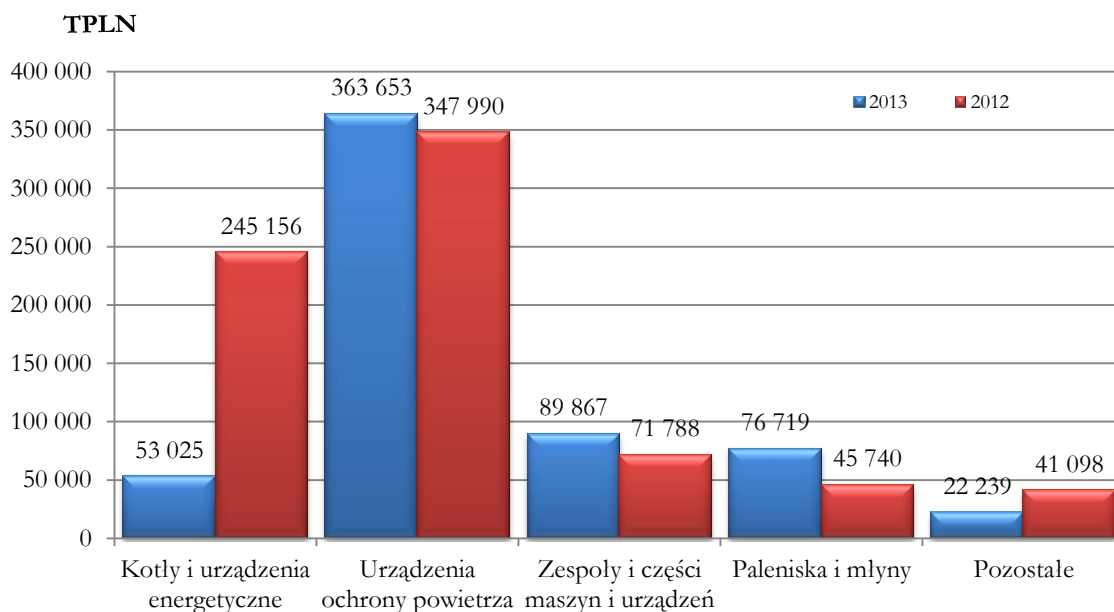
Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy w 2013 roku przedstawiała się następująco:

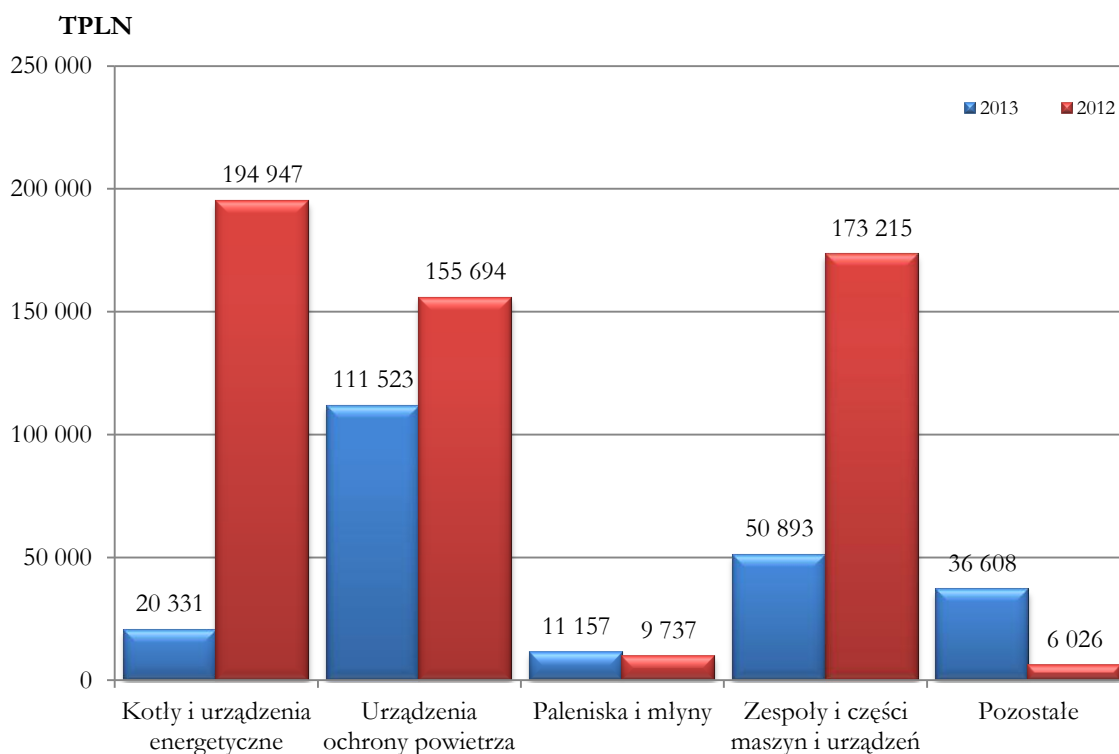
Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy pozostała krajowa oraz zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa, a także zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych.

Asortyment sprzedaży z podziałem na rynki sprzedaży:

Rynek krajowy (2013: 605 503 tysiące złotych; 2012: 751 772 tysiące złotych)

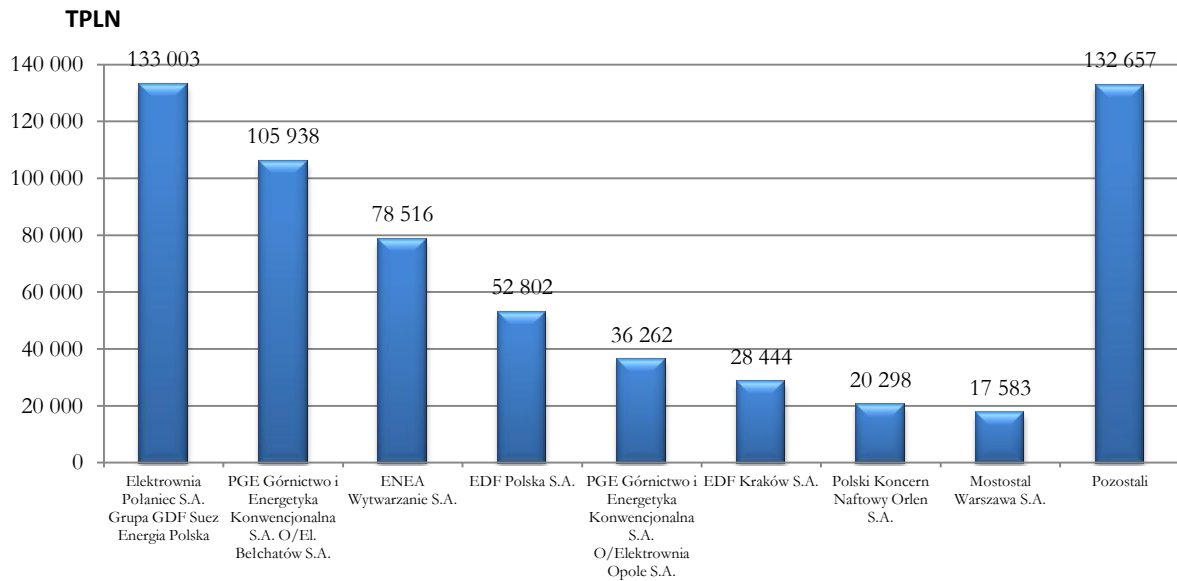

Rynek zagraniczny (2013: 230 512 tysięcy złotych; 2012: 539 619 tysięcy złotych):

Głównymi odbiorcami wyrobów Grupy Kapitałowej RAFAKO w 2013 roku byli:

na rynku krajowym:

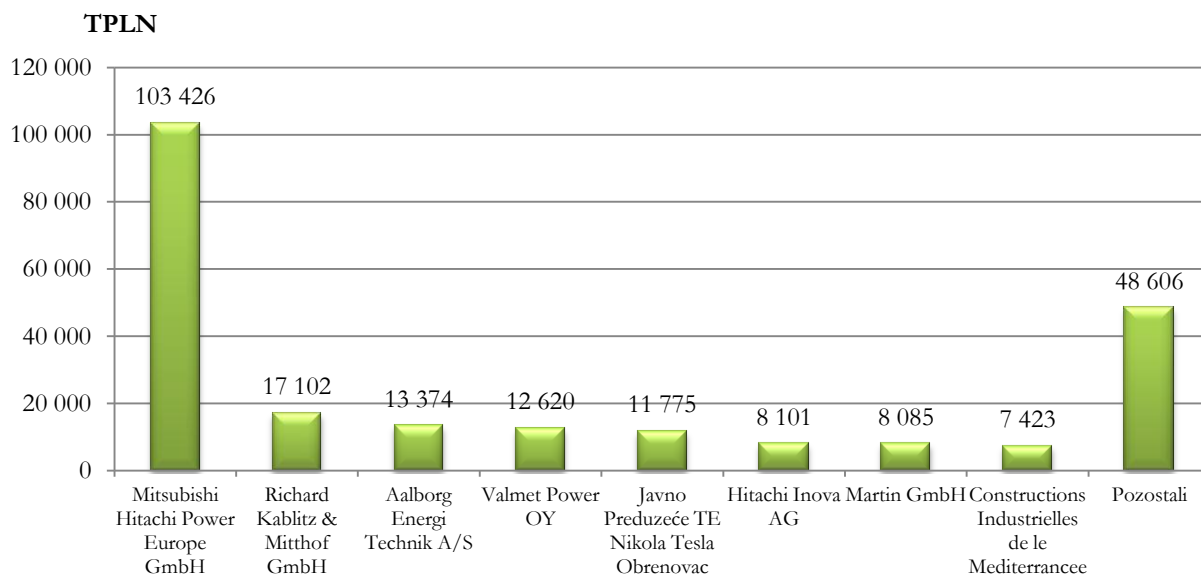
W 2013 roku głównym odbiorcą Grupy Kapitałowej była firma GDF Suez Energia Polska S.A. Elektrownia Polaniec, która miała 22% udziału w sprzedaży krajowej. Przedmiotem realizowanej sprzedaży dla tego klienta była głównie budowa instalacji odazotowania spalin oraz modernizacja części ciśnieniowej kotła.

Znaczący udział w sprzedaży miał także PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Belchatów (17,5% w sprzedaży krajowej). Przedmiotem realizowanej sprzedaży była głównie budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin. Łączna sprzedaż dla PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. wyniosła w 2013 roku 147 137 tysięcy złotych.

Dla Enea Wytwarzanie S.A. – Elektrownia Koźienice (13% sprzedaży krajowej w 2013 roku) przedmiotem sprzedaży była instalacja odazotowania spalin oraz wymiana elektrofiltru w Elektrowni Koźienice.

Kolejnym znaczącym odbiorcą Grupy jest EDF Polska S.A., która miała 8,7% udziału w sprzedaży, a przedmiotem realizowanej sprzedaży była budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin.

na rynku zagranicznym:

Na rynku zagranicznym głównym odbiorcą Grupy była firma Hitachi Power Europe GmbH z siedzibą w Niemczech, której udział w sprzedaży zagranicznej wyniósł 44,9%. Przedmiotem sprzedaży dla tego klienta były elektrofiltry oraz części ciśnieniowe kotłów.

Charakter asortymentu sprzedaży powoduje, że w okresach realizacji największych kontraktów udział znaczących Klientów w sprzedaży przekracza poziom 10%.

Prezentowane przychody obejmują przychody ze sprzedaży dotyczące umów o usługę budowlaną wycenianych metodą zaawansowania kosztów.

6.2. Dostawy i usługi kompletności oraz zakupy materiałów do produkcji

W 2013 roku głównymi źródłami zaopatrzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO były:

Źródła dostaw	Zakupy w tysiącach złotych			
	2013		2012	
	wartość	udział w całości zakupów	wartość	udział w całości zakupów
Zakupy krajowe	485 485	84,0%	671 937	73,8%
Zakupy zagraniczne	92 382	16,0%	238 689	26,2%
RAZEM	577 867	100,0%	910 626	100,0%

W roku 2013 struktura dostawców charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

Grupa Kapitałowa zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne a także różnego rodzaju usługi obce – prace projektowe, dostawę i montaż maszyn / urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe.

Asortyment dokonywanych zakupów jest ściśle uzależniony od charakteru i potrzeb realizowanych zleceń (produkcja jednostkowa). Dostępność materiałów do produkcji oraz dostaw i usług kompletności nie stanowi dla spółek Grupy Kapitałowej ograniczenia. Wybór dostawców zależy od możliwości zakupu materiałów i urządzeń spełniających określone wymagania techniczne i jakościowe w określonym terminie oraz w sposób najbardziej ekonomiczny. Zakupów dokonuje się w oparciu o analizę rynku, przy czym krąg dostawców zawężony jest do producentów uznanych, z uwagi na dobrą jakość oferowanych przez nich produktów, jak i ze względu na przestrzeganie przez nich norm bezpieczeństwa, środowiskowych i innych, charakterystycznych i wymaganych dla danego zakupu.

W przypadku części kontraktów, potencjalna lista producentów i usługodawców musi być zaakceptowana przez Zleceniodawców Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Część produkcji przeznaczona na rynki zagraniczne jest wykonywana z materiałów własnych Zamawiającego (z tzw. „materiałów powierzonych”), co z jednej strony zmniejsza ryzyko wzrostu kosztów operacyjnych jednostki dominującej w następstwie zmiany ceny materiałów zaopatrzeniowych, z drugiej zaś skutkuje niższą wartością sprzedaży jednostki dominującej.

6.3. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W 2013 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe. Wartość transakcji z podmiotami powiązаныmi wykazano w 46 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

6.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży

Koszt własny sprzedaży produktów, usług i materiałów w 2013 roku wyniósł 778 330 tysięcy złotych, co przy przychodach na poziomie 836 015 tysięcy złotych, przyniosło Grupie zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 57 685 tysięcy złotych (o 49,7% mniejszy niż w 2012 roku).

Spadek wartości zysku był głównie następstwem:

- niższej wartości sprzedaży w 2013 roku (spadek o 35,3 % w stosunku do 2012 roku);
- niższej marży operacyjnej brutto na realizowanych kontraktach, w tym realizacji kontraktów z ujemną marżą, które miały stosunkowo wysoki udział w sumarycznej wartości sprzedaży;

Koszty ogólnego zarządu wyniosły 43 536 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 10 392 tysiące złotych.

Koszty sprzedaży w 2013 roku wyniosły 40 991 tysięcy złotych i były wyższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 13 540 tysięcy złotych. Na poziom kosztów sprzedaży istotny wpływ mają odpisy aktualizujące wartość należności handlowych.

Po uwzględnieniu kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, strata na sprzedaży wyniosła 26 842 tysiące złotych, w 2012 roku Grupa osiągnęła zysk na sprzedaży w wysokości 33 205 tysięcy złotych.

6.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych

6.5.1. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej

W 2013 roku Grupa Kapitałowa odnotowała zysk na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 1 146 tysięcy złotych (w 2012 roku strata wynosiła 18 159 tysięcy złotych), co wynikało:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. z tytułu dotacji, darowizn i odszkodowań	1 456
2. z dodatniego salda otrzymanych i zapłaconych kar kontraktowych	610
3. wynik na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	598
4. z kosztów z tytułu dofinansowania kształcenia	471
5. z tytułu kosztów komorniczych	(579)
6. z utworzenia rezerwy na przyszłe koszty	(500)
7. z tytułu kosztów organizacji Dnia Energetyka	(380)
8. z kosztów sądowych	(370)
9. z tytułu kosztów złomowania materiałów	(212)
10. z dodatniego salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	52

6.5.2. Wynik na działalności finansowej

W 2013 roku Grupa odnotowała stratę na działalności finansowej w wysokości 15 771 tysięcy złotych (w 2012 roku Grupa odnotowała stratę w wysokości 17 921 tysięcy złotych), co wynikało:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. z wyceny rozrachunków długoterminowych	8 389
2. z odsetek od udzielonych kaucji	6 517
3. z nadwyżki dodatnich różnic kursowych	287
4. z utworzenia odpisu na pozostałe aktywa finansowe	(10 500)
5. z utworzenia odpisu na pozostałe aktywa niefinansowe	(5 676)
6. z odsetek od instrumentów finansowych	(12 376)
7. z wyceny instrumentów finansowych	(28)
8. z ujemnego salda pozostałych przychodów i kosztów finansowych	(2 384)

Ponadto, na wynik brutto osiągnięty w 2013 roku wpływ miała wycena należności od jednostek w postępowaniu układowym. Efektem tej wyceny jest ujęcie w ciężar kosztów 94 205 tysięcy złotych.

Szczegółowy opis przyczyn i sposobu dokonania wyceny zaprezentowano w punkcie 6.6.

6.6. Wyceny należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie postępowania układowego

- a) Wyjątkowe w historii Grupy Kapitałowej RAFAKO, jednorazowe zdarzenie, jakim było stwierdzenie bezskuteczności objęcia kontroli nad spółką ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., a w konsekwencji utrata kontroli nad spółką, skutkowało rozpoznaniem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności. Została ona oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki, biorąc pod uwagę zaktualizowane we wrześniu 2013 propozycje układowe PBG S.A. w upadłości układowej, zakładające spłatę 500 tysięcy złotych oraz około 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych. Należność brutto w wysokości 32 430 977,92 zł będzie spłacana w rocznych ratach przez okres 5 lat, począwszy od trzech miesięcy po zatwierdzeniu układu. Zarząd jednostki dominującej szacuje, że pierwsza spłata zostanie dokonana do 31 grudnia 2014 roku. Wartość należności bilansowej, ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wynosi około 27,3 miliona złotych, co stanowi około 17,0% sumarycznej kwoty wierzytelności zgłoszonych przez RAFAKO S.A. do zapłaty. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 160 154 889,60 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).
- b) Udzielenie spółce Hydrobudowa Polska S.A. (obecnie w upadłości likwidacyjnej), na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku), pożyczki pieniężnej w kwocie 32 milionów złotych, z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., RAFAKO S.A. zgłosiło wierzytelność wobec masy upadłości tejże Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, spółka RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd jednostki dominującej w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W trzecim kwartale 2013 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe, wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A., zakładające 80-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do RAFAKO S.A., oszacowany przez Zarząd jednostki dominującej na 31 grudnia 2014 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w wysokości 6 583 157,48 zł w rocznych ratach przez okres 5 lat). Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość należności bilansowej, ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wynosi około 5,9 miliona złotych, co stanowi około 17,9% sumarycznej kwoty wierzytelności zgłoszonych przez RAFAKO S.A. do zapłaty. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Szerszy opis zaistniałej sytuacji został zawarty w 43 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok 2013.

6.7. Dochody i ich struktura

W 2013 roku Grupa odnotowała stratę netto w wysokości 134 648 tysięcy złotych (spadek wyniku netto w porównaniu ze stratą netto w 2012 roku na poziomie 27 299 tysięcy złotych).

Głównym źródłem straty netto były: strata na działalności finansowej (15 771 tysięcy złotych) oraz wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym w kwocie minus 94 205 tysięcy złotych. Szczegółowy opis wyceny został przedstawiony w 43 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Nie można porównać wyników finansowych wykazanych w raporcie za rok 2013 z wcześniej publikowanymi prognozami wyników za ten okres, ponieważ Grupa Kapitałowa takich prognoz nie publikowała.

Strukturę i dynamikę skonsolidowanego wyniku brutto w 2013 i 2012 roku przedstawia załącznik nr 4.

6.8. Rentowność i zwrot z kapitału własnego

W 2013 roku, w stosunku do tego samego okresu roku ubiegłego, wskaźnik rentowności na działalności operacyjnej spadł i wyniósł minus 3,1 % (wobec 1,2 % w roku 2012).

W następstwie spadku wyniku netto, w 2013 roku stopa zwrotu na kapitale własnym spadła i wyniosła minus 47,8 % (wobec 2,4 % w 2012 roku). Stopa zwrotu z aktywów Grupy spadła i wyniosła minus 12,7 % (0,8 % w roku 2012).

Wskaźniki rentowności za 2013 i 2012 rok przedstawia załącznik nr 1.

6.9. Płynność finansowa

W 2013 roku wartość wskaźników mierzących płynność finansową Grupy Kapitałowej RAFAKO pozostała na zbliżonym poziomie, jak w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wskaźnik „płynności bieżącej” wyniósł 1,4, z kolei wskaźnik „płynności szybkiej” wyniósł 1,0.

W 2013 roku skróceniu okresu rotacji należności o 32 dni (do poziomu 58 dni) towarzyszyło wydłużenie rotacji zapasów o 33 dni (do poziomu 123 dni). Wskaźnik rotacji zobowiązań handlowych uległ wydłużeniu o 34 dni i jego wartość wyniosła 129 dni. Cykl rotacji kapitału obrotowego (rotacja należności handlowych + rotacja zapasów – okres płatności zobowiązań handlowych) w stosunku do końca 2012 roku uległ skróceniu o 33 dni i wyniósł 52 dni.

Wydłużenie rotacji zapasów to głównie następstwo wzrostu zaangażowania kosztowego na projektach dotyczących dostawy instalacji odazotowania spalin.

W roku 2013 zobowiązania wobec ZUS-u, Skarbu Państwa i pracowników były regulowane w terminie, występowały opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wobec dostawców.

W celu zwiększenia płynności 8 lutego 2012 roku jednostka dominująca podpisała Umowę z Bankiem PKO BP S.A. Na podstawie zawartej umowy Bank udzielił RAFAKO S.A. kredytu bankowego w rachunku bieżącym na kwotę 300 milionów złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Kredyt udzielony został na okres 12 miesięcy i ma odnawialny charakter. Jednostka dominująca podpisała aneksy do umowy kredytowej przedłużające termin jej spłaty do końca marca 2014 roku oraz aneks zmniejszający kwotę kredytu w rachunku bieżącym do 180 milionów złotych.

W związku z zaciągniętym kredytem, zmiany jego oprocentowania wpływały na poziom kosztów finansowych ponoszonych przez Grupę. Korzystanie z kredytu opartego na zmiennej stawce WIBOR 1M plus marża narażało również Grupę na zmiany związane ze wzrostem stawek tego rodzaju finansowania.

Istotne obciążenie z punktu widzenia płynności finansowej stanowi konieczność zaangażowania znaczących środków pieniężnych jako zabezpieczenie gwarancji kontraktowych (gwarancje dobrego wykonania, zwrotu wadium), wystawianych na rzecz spółek z Grupy głównie przez banki.

Grupa narażona jest również na ryzyko walutowe. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Grupa dąży do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest docelowo w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiadała nierozliczone transakcje walutowe typu forward. Były to transakcje sprzedaży EUR w kwocie 1 300 tysięcy EUR.

Z uwagi na przewidywaną zmianę pozycji z tzw. Eksportera, spółki Grupy nie zawierały nowych transakcji walutowych na sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego.

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym zostały przedstawione w 56 dodatkowej nocie objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

6.10. Stan zadłużenia

W 2013 roku poziom zobowiązań Grupy Kapitałowej RAFAKO wobec jej wierzycieli zmniejszył się o 105 545 tysięcy złotych. Suma zobowiązań długo- i krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 771 313 tysięcy złotych wobec 876 858 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Wartość aktywów Grupy nie obciążonych bilansowymi zobowiązaniami (długo- i krótkoterminowymi) na dzień 31 grudnia 2013 roku była niższa o 31,5 % i wyniosła: 294 089 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 wynosiła: 429 553 tysiące złotych).

Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami (długo i krótkoterminowymi), wskazujący na możliwości zabezpieczenia majątkiem Grupy spłaty zadłużenia, wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 5,3 punktu procentowego do poziomu 72,4%.

Wskaźnik obciążenia aktywów zobowiązaniami nie uwzględnia zobowiązań Grupy Kapitałowej z tytułu udzielonych na jej zlecenie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych (głównie gwarancji dobrego wykonania i zwrotu zaliczki), które są charakterystycznymi zobowiązaniami dla przedmiotu działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO i rynku wytwórców urządzeń energetycznych. Suma zobowiązań Grupy z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 280 701 tysięcy złotych.

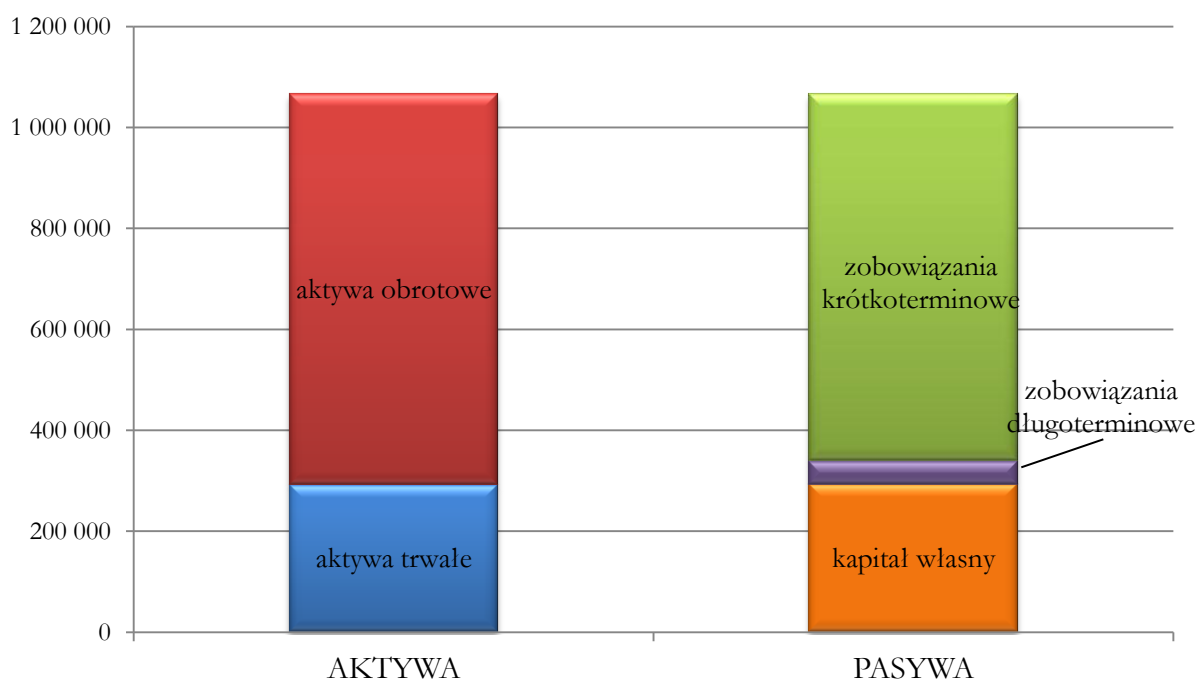
W 2013 roku Grupa nie udzielała poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu.

W roku 2013 na zlecenie Grupy banki oraz firmy ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji w kwocie 65 631 tysięcy złotych, głównie gwarancji przetargowych oraz gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja przetargowa na kwotę 10 milionów złotych, wystawiona w pierwszym kwartale 2013 roku w związku z udziałem w przetargu na budowę bloków energetycznych. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w 2013 roku była gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 79 310 tysięcy złotych związana z kontraktem dotyczącym budowy bloków energetycznych.

W okresie 12 miesięcy 2013 roku Grupa odnotowała wzrost poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 96 035 tysięcy złotych, w tym spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 3 894 tysiące złotych. W 2013 roku nastąpił również wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 101 059 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w 2013 roku stanowi gwarancja płatności w kwocie 85 018 tysięcy złotych. W okresie Grupa zanotowało jednak spadek należności z tytułu akredytyw otwartych na rzecz Grupy w wysokości 1 130 tysięcy złotych. Największą pozycją wśród gwarancji wygasłych w 2013 roku stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 3 541 tysięcy złotych.

Wskaźniki płynności i zadłużenia za 2013 i 2012 rok przedstawia załącznik nr 1.

6.11. Struktura finansowania aktywów

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 1 065 402 tysiące złotych i była niższa od sumy aktywów na 31 grudnia 2012 roku o 241 009 tysięcy złotych. Udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania aktywów ogółem zmniejszył się w stosunku do stanu na 31 grudnia 2013 roku o 5,5 punktu procentowego i wyniósł 26,6%.

Kapitał stały, będący sumą kapitału własnego oraz długoterminowych zobowiązań, w całości pokrywał wartość aktywów trwałych oraz w 6,2% wartość aktywów obrotowych.

Struktura finansowania aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

- aktywa trwałe w wysokości 291 968 tysięcy złotych były w całości finansowane kapitałem stałym,
- aktywa obrotowe oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży w wysokości 773 434 tysiące złotych były finansowane:
  - kapitałem stałym 6,2%,
  - rozliczeniami międzyokresowymi 25,5%,
  - zobowiązaniami handlowymi 26,8%,
  - kredytami i pożyczkami 33,2%,
  - pozostałymi zobowiązaniami krótkoterminowymi 8,3%.

6.12. Aktywa trwałe

6.12.1. Struktura majątku trwałego

W następstwie realizacji inwestycji, sprzedaży majątku, likwidacji lub sprzedaży zbędnych środków trwałych, aktualizacji wartości aktywów, bądź zmiany stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zmianie uległa struktura aktywów trwałych, która na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
1. Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	67,8%	54,7%
- grunty	9,7%	7,7%
- budynki	36,8%	28,0%
- urządzenia techniczne i maszyny	19,3%	15,6%
- środki transportu	1,4%	1,0%
- środki trwale w budowie	0,5%	2,3%
- pozostałe środki trwale	0,1%	0,1%
2. Wartości niematerialne	4,1%	3,6%
3. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	1,5%	0,2%
4. Aktywa finansowe	11,2%	32,5%
5. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15,4%	9%

6.12.2. Opis głównych inwestycji w zakresie aktywów trwałych

W 2013 roku Grupa poniosła nakłady inwestycyjne na niefinansowe aktywa trwałe na sumę 8 093 tysiące złotych, w tym:

- na rzeczowe aktywa trwałe   7 752 tysiące złotych,
- na wartości niematerialne   341 tysięcy złotych.

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz nakłady na infrastrukturę budowlaną. Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na wartości niematerialne był głównie zakup oprogramowania inżynierskiego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych.

W 2013 Grupa nie przeprowadzała emisji papierów wartościowych.

6.13. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, kapitał własny Grupy Kapitałowej RAFAKO wynosił 294 089 tysięcy złotych, z tego:

1. kapitał akcyjny wynosił 139 200 tysięcy złotych i był podzielony na 69 600 000 akcji zwykłych serii A,B,C,D,E,F,G,H,I. W ciągu 12 miesięcy 2013 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
2. nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej wynosiła 36 778 tysięcy złotych. W ciągu 12 miesięcy 2013 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
3. kapitał zapasowy wynosił 252 821 tysięcy złotych (przyrost o 9 810 tysięcy złotych w ciągu 2013 roku był następstwem przeznaczenia części zysku netto za rok 2012 na zwiększenie tego kapitału);
4. zyski zatrzymane/niepokryte straty wynosiły minus 145 980 tysięcy złotych;
5. różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiły plus 134 tysiące złotych;
6. kapitał przynależny udziałom niekontrolującym wynosił 11 136 tysięcy złotych.

W 2013 roku spółki Grupy Kapitałowej nie nabywały akcji własnych.

7. Podstawowe zagrożenia i ryzyka

7.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy

7.1.1. Czynniki zewnętrzne:

- polityka w zakresie nowych inwestycji w sektorze energetycznym oraz w zakresie dywersyfikacji paliw w energetyce;
- istniejące uregulowania rynku energii elektrycznej;
- działania bezpośrednich konkurentów Spółek Grupy Kapitałowej;
- sytuacja finansowa i pozycja rynkowa odbiorców i partnerów konsorcjalnych Spółek Grupy Kapitałowej;
- sytuacja finansowa głównego właściciela Grupy Kapitałowej;
- wywiązywanie się zleceniodawców z terminów płatności;
- kształtowanie się cen materiałów zaopatrzeniowych (głównie wyrobów hutniczych) oraz cen produktów i usług kompletacyjnych;
- kształtowanie się kursów walut (w szczególności kursu euro);
- stopień zaangażowania banków w zakresie finansowania i udzielania gwarancji bankowych na realizowane kontrakty;
- zmiany rynkowego poziomu wynagrodzeń pracowników w zawodach istotnych dla Spółek Grupy Kapitałowej;
- postęp technologiczny;
- zmiany przepisów podatkowych.

7.1.2. Czynniki wewnętrzne:

- zdolność do wykorzystania efektów zakończonych i planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu podniesienie efektywności funkcjonowania Spółek Grupy Kapitałowej, w szczególności w zakresie działalności produkcyjnej i zarządzania oraz zwiększenie zdolności do pozyskiwania i realizacji zamówień;
- doskonalenie procesów zarządzania Spółek Grupy Kapitałowej, w tym procesu zarządzania kontraktami długoterminowymi oraz kosztami funkcjonowania (kosztami „stałymi”);
- utrzymanie płynności finansowej Spółek Grupy Kapitałowej;
- budowa wieloosobowych, wielobranżowych zespołów koordynacji prac w ramach realizacji kompletnych obiektów energetycznych;
- utrzymanie i pozyskiwanie nowych wysoko wykwalifikowanych kadr projektowych i produkcyjnych.

7.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka

Grupa Kapitałowa RAFAKO identyfikuje następujące zagrożenia i ryzyka dla działalności Grupy w najbliższym okresie:

- ryzyko wystarczalności utworzonych rezerw i odpisów aktualizujących dotyczących realizowanych i zakończonych kontraktów;
- ryzyko braku zapłaty za należności objęte i nieobjęte odpisem aktualizującym,
- ryzyko zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontrakcji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 31 grudnia 2013 roku;
- ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych dotyczących realizowanych kontraktów;
- ryzyko technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych, wytwarzania elementów z trudnych, wysokogatunkowych materiałów w procesach produkcyjnych i związane z tym zagrożenie kar umownych, w następstwie powstałych błędów technologicznych;
- ryzyko poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;

- ryzyko roszczeń i kar powstałych w następstwie ewentualnych zawieszeń /odstąpień od umowy przez jedną ze stron umowy;
- ryzyko zmniejszenia przychodów w następstwie końcowego rozliczenia wagowego z Zamawiającym za zrealizowany przedmiot umowy;
- ryzyko konieczności zapłaty roszczeń spornych nieobjętych rezerwą;
- ryzyko realizowalności wierzytelności pozostających w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu;
- ryzyko związane z przedłużeniem finansowania przez instytucje finansowe oraz zapewnienie niezbędnych gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych umożliwiających realizację kluczowych kontraktów oraz zdobywanie nowych zamówień;
- ryzyko ograniczenia lub przesunięcia w czasie inwestycji przez Klientów Grupy, związane z zagrożeniem kolejną falą kryzysu i ograniczeniem akcji kredytowej przez banki;
- ryzyko wzrostu stóp procentowych w zakresie produktów kredytowych i gwarancyjnych;
- ryzyko makroekonomiczne związane m.in. z niestabilnością kursu złotego, (co m.in. utrudnia prawidłowe oszacowanie rentowności zawieranych kontraktów długoterminowych) oraz zmian w systemie podatkowym.

Opis celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym, z wyszczególnieniem najbardziej istotnych rodzajów ryzyk, przedstawiono w 56 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Ryzyka i szanse związane z realizowanymi umowami o usługę budowlaną zostały wyszczególnione w 14 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

8. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa Kapitałowa RAFAKO nie publikowała prognoz na 2013 rok.

9. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Istotne sprawy sporne i postępowania sądowe zostały opisane w 42 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

10. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi

W 2013 roku i 2012 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

Szczegółowy wykaz wartości transakcji dokonanych z podmiotami powiązanymi w 2013 roku przedstawiono w 46 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

11. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

Jednostka dominująca i jednostki zależne nie udzielały w 2013 roku poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych.

Szczegółowy opis zmian należności i zobowiązań warunkowych został zaprezentowany w 44 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

12. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie styczeń – grudzień kształtowało się następująco:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
Przeciętne zatrudnienie	<u><u>2 373</u></u>	<u><u>2 643</u></u>

W 2013 roku przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO wyniosło 2 373 pracowników i w porównaniu z rokiem 2012 zmniejszyło się o 270 pracowników.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku pracownicy Grupy z wykształceniem wyższym i średnim stanowili 64,9% zatrudnionych (stan na dzień 31 grudnia 2012 roku: 65,7%). Zarząd Grupy dużą wagę przywiązuje do pozyskiwania na rynku pracy nowych, dobrze wykształconych pracowników. Na stanowiska umysłowe przyjmowane są przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym – kierunkowym, ponieważ ponad 90% stanowisk wymaga wiedzy specjalistycznej. Udział absolwentów wyższych uczelni wyniósł 37,7% ogółu zatrudnionych w dniu 31 grudnia 2013 roku. Grupa kładzie także duży nacisk na proces ciągłego dokształcania się pracowników, w związku z czym wiele osób podejmuje decyzję o rozpoczęciu studiów wyższych w systemie zaocznym.

Zmianie uległa struktura wiekowa zatrudnionych: udział pracowników w wieku do 40 lat wyniósł 40,6%, natomiast nieznacznie spadł on w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat (z 25,9% w dniu 31 grudnia 2012 roku do 23,5% w dniu 31 grudnia 2013). W przedziale wiekowym powyżej 50 lat zaobserwowany został niewielki wzrost - do 35,9% (31 grudnia 2012: 33,4%). Obserwowana struktura wiekowa pracowników Grupy w ocenie Zarządu jednostki dominującej jest prawidłowa, ponieważ zapewnia ciągłość organizacyjną jednostek Grupy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej zatrudnionych osób wiążą się pośrednio z obserwowanymi procesami demograficznymi oraz polityką społeczną państwa. Istotny wzrost poziomu wykształcenia przyjmowanych pracowników wpływa na podwyższenie wieku rozpoczęcia aktywności zawodowej, a zmiana przepisów emerytalnych wydłuża okres aktywności zawodowej i podwyższa średnią wieku zatrudnionych osób.

W okresie ostatnich 12 miesięcy struktura zatrudnienia pod względem długości stażu pracy uległa zmianom. Pracownicy ze stażem pracy do 10 lat stanowili około jednej trzeciej ogółu zatrudnionych w Grupie w 2013 roku. Udział pracowników o stażu od 11 do 20 lat wynosi 13,2% (wobec 14,2% w 2012 roku), a udział pracowników ze stażem pracy powyżej 20 lat wynosi 54,3% i uległ zwiększeniu w stosunku do roku 2012 (54,0%). Grupa Kapitałowa dysponuje załogą z wieloletnim oraz unikalnym doświadczeniem zawodowym.

13. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości

Prowadzona działalność badawczo-rozwojowa w ostatnim roku skierowana była przede wszystkim na wykorzystanie nowych zastosowań dla zaawansowanych technologicznie materiałów, a także na nowe formy organizacji przedsięwzięć inwestycyjnych opartych na nowatorskich rozwiązaniach. Najważniejsze z prowadzonych projektów bazują na wielopodmiotowej współpracy w ramach projektów zleconych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, EIT poprzez Knowledge & Innovation Community, lub też bezpośrednio przez Komisję Europejską.

RAFAKO S.A. prowadzi stałą współpracę z sektorem nauki zwłaszcza z Politechniką Wrocławską, Politechniką Śląską, Politechniką Krakowską, Akademią Górniczo Hutniczą, Instytutem Metalurgii Żelaza, Instytutem Spawalnictwa.

W rozpatrywanym okresie złożono w Urzędzie Patentowym RP 3 zgłoszenia patentowe, a kolejnych kilka jest w trakcie opracowywania do zgłoszenia.

Z ważniejszych, zakończonych w 2013 roku, prac badawczo – rozwojowych oraz z zakresu jakości, wymienić należy:

- a. weryfikacja poprawności konstrukcji zawieszeniowej wyposażenia elektrofiltru;
- b. analiza mechaniczna elektrod zbiorczych;
- c. określenie kształtu elektrod zbiorczych zapewniającego optymalny rozkład linii prądu spalin wokół elektrod;
- d. badanie parametrów pracy elektrofiltrów za kotłami na parametry nadkrytyczne opalanymi węglem brunatnym;
- e. badania dozowania kwasu organicznego na proces odsiarczania spalin;
- f. badania nad procesem odparowania ścieków w spalinach;
- g. badania nad procesem usuwania SO_x i innych zanieczyszczeń ze spalin na instalacji wielkolaboratoryjnej opartej o metodę mokrą;
- h. optymalizacja parametrów procesu napawania i przeprowadzenie badań umożliwiających oferowanie przez RAFAKO S.A. ścian napawanych metodą CMT (Cold Metal Transfer);

14. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania

RAFAKO S.A. posiada wdrożone systemy klasy ERP LN, komunikacji (Lotus Notes), wspomaganie projektowania CAD/CAM/CAE zintegrowane na poziomie podstawowych obiektów biznesowych (klient, projekt, dostawca). Pozwala to na wykonywanie całego szeregu przekrojowych analiz i budowanie wiarygodnych baz informacyjnych wspomagających podejmowanie decyzji.

W 2013 roku w jednostce dominującej przeprowadzono migrację systemu produkcyjnego ERP do środowiska wirtualnego, co wpłynęło na poziom bezpieczeństwa systemu oraz uruchomiono system pocztowy na urządzeniach mobilnych zwiększając tym samym szybkość przekazywania informacji.

W roku 2013 w Grupie Kapitałowej RAFAKO nie dokonywano zmian podstawowych zasad zarządzania Grupą.

Spółki grupy Kapitałowej nie uruchamiały programów akcji pracowniczych.

Jednostka dominująca posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodnie z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną Oddziału jest EUR. Oddział został utworzony w związku z realizacją kontraktu podpisanego w listopadzie 2007 roku z firmą Elektrik Uretim A.S. z Turcji, na wykonanie „pod klucz” modernizacji dwóch kotłów w Elektrowni Yenikoy oraz przyszłych kontraktów na tym rynku.

15. Pozostałe informacje

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w Grupie Kapitałowej RAFAKO w 2013 roku zawiera załącznik nr 7.

Informacja o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści dla osób zarządzających i nadzorujących została podana w 53 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Z każdą osobą zarządzającą, jednostka dominująca ma zawartą umowę o zarządzanie, która indywidualnie reguluje kwestię rekompensaty za ewentualne odwołanie lub rezygnację danej osoby z pełnionej funkcji i stanowiska.

W razie odwołania lub nie powołania na okres kolejnej kadencji członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia w przypadku odwołania ze stanowiska Prezesa/Wiceprezesa, 3 miesięcznego wynagrodzenia w przypadku odwołania ze stanowiska pozostałych Członków Zarządu.

Z tytułu nie podejmowania działań konkurencyjnych jednostka dominująca będzie wypłacać odszkodowanie w wysokości 50% miesięcznego wynagrodzenia - dla Prezesa Zarządu przez okres 12 miesięcy od dnia odwołania ze stanowiska, dla pozostałych członków Zarządu przez okres 6 miesięcy.

Ilość akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z RAFAKO S.A., będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących zaprezentowano w 51 dodatkowej notce objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Grupie nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

16. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2013 roku

16.1. Polityka energetyczna

Sektor energetyczny ma kluczowe znaczenie dla sprawnego funkcjonowania każdej gospodarki. Występująca między tymi obszarami silna zależność, związana m.in. z możliwością poprawienia konkurencyjności w wyniku produkowania taniej energii, sprawia, że państwa przywiązują do stanu całego sektora energetycznego szczególną uwagę. Przykładem tego są różnego rodzaju zachęty inwestycyjne, usprawnienia realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, promocja wybranych strategii rozwoju bazujących o określone źródła energii. Tego rodzaju działania ujmowane są w politykach energetycznych, programach dotyczących energetyki oraz regulowane są w odrębnych ustawach.

Wybrane rozwiązania należy w efektywny sposób wdrażać do systemu prawnego, bowiem wpływa to na stabilność rynku, a tym samym na sprawność realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wówczas nieobarczonych dodatkowym ryzykiem i niepewnością. W takich realiach inwestorzy wiedzą w jakich warunkach przyjdzie im realizować projekty w najbliższej przyszłości. Brak jasnych regulacji obciąża inwestycje w branży energetycznej sporym ryzykiem. Trudno jest oszacować, czy dana inwestycja jest opłacalna, jeśli nie ma pewności jakie regulacje będą obowiązywać za 2-3 lata. To sprawia, że koszty finansowania takich projektów rosną, a opłacalność przedsiębiorstw z sektora spada.

W 2014 roku ma zostać wprowadzonych szereg zmian legislacyjnych. Wśród najważniejszych dokumentów dotyczących sektora energetycznego, a które w roku 2014 będą wpływać na jego funkcjonowanie należy wymienić: Program Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ), „mały trój pak energetyczny”, a także projekty Ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) i Prawo gazowe.

Najszerza dyskusja odbywa się wokół ustawy o OZE, której pierwszy projekt został przedstawiony przez Ministerstwo Gospodarki pod koniec 2011 r. Mimo tego, iż podano już kilka terminów, do których ustawa miała zostać przyjęta, prace wciąż są w fazie przygotowania projektu. Przewiduje się, iż Ustawa o OZE wraz z całym „trój pakiem” prawdopodobnie zostanie przyjęta w 2014 r. Polski Program Energetyki Jądrowej został przekazany jeszcze w 2013 roku przez Ministerstwo Gospodarki na Komitet Stały Rady Ministrów. Uchwała w sprawie PPEJ została podjęta przez Radę Ministrów 28 stycznia 2014 r. Ustawa określa m.in. harmonogram wybudowania dwóch elektrowni jądrowych oraz przygotowania pod te inwestycje infrastruktury regulacyjnej i organizacyjnej. Na początku 2014 r. powinien zostać przedstawiony również projekt „Polityki energetycznej Polski do roku 2050”. Aktualnie obowiązuje polityka energetyczna do roku 2030, ale okres prognozy zostanie wydłużony, z uwagi na fakt, że wszystkie dokumenty Unii Europejskiej posługują się perspektywą roku 2050.

W nowej polityce energetycznej wg wielu ekspertów można spodziewać się, iż zostanie założony wzrost znaczenia gazu ziemnego pochodzącego zarówno z własnych źródeł (w tym niekonwencjonalnych), jak i z importu oraz co za tym idzie zmniejszenie znaczenia węgla kamiennego i brunatnego. Z pewnością pojawi się również plan rozwoju energetyki jądrowej oraz OZE.

W styczniu 2014 roku Komisja Europejska opublikowała propozycje legislacyjne odnoszące się do przedstawionej 27 marca 2013 roku Zielonej Księgi i wyznaczające ramy unijnej polityki energetyczno-klimatycznej w perspektywie roku 2030. Zaproponowano 40-proc. cel redukcji emisji CO₂ oraz 27-proc. cel udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Wielu specjalistów z branży uważa, że tzw. drugi pakiet klimatyczny wzbudza wiele kontrowersji i wskazują na następujące mankamenty:

- analiza skutków wprowadzanych regulacji została przeprowadzona w skali unijnej, a nie w podziale na obciążenia ponoszone przez poszczególne państwa członkowskie, co wpłynęło na sprawniejsze osiągnięcie porozumienia,
- brak mechanizmów kompensujących dla podmiotów które zostaną zmuszone do ponoszenia wyższych kosztów.

Na początku 2014 roku sporo emocji budził „backloading”, czyli interwencja na rynku handlu emisjami CO₂ zakładająca zdjęcie z rynku 900 mln pozwoleń na emisję CO₂. W dniu 2 lutego 2014 roku Parlament Europejski opowiedział się za szybkim wprowadzeniem backloadingu. Oznacza to, że planuje się go wprowadzić jeszcze w I kwartale 2014 r. Ostateczną zgodę na interwencję wyraża Rada Europy. Jeśli zgoda zostanie wydana Komisja Europejska będzie mogła w 2014 r. zdjąć z rynku 400 mln pozwoleń na emisję CO₂.

Pod koniec 2013 roku Parlament Europejski oraz Rada UE przyjęły poprawkę do dyrektywy unijnej dotyczącej handlu emisjami (Emission Trading Scheme, ETS), która pozwala na zawieszenie części aukcji uprawnień do emisji CO₂. Ścisłej chodzi tu o przesunięcie aukcji 900 mln pozwoleń na emisję CO₂ z lat 2014-2016 na lata 2019-2020. Backloading zwiększa opłacalność inwestycji w odnawialne źródła energii w sposób administracyjny, pogarszając tym samym opłacalność produkowania energii opartej na paliwach kopalnych, przez co, w wyniku wzrostu ceny energii elektrycznej, pogorszy się pozycja konkurencyjna firm z krajów UE na rynku światowym.

16.2. Plany inwestycyjne sektora energetycznego

W roku 2013 w Polsce wzrosło zużycie energii elektrycznej o 0,62% do poziomu 158 TWh, wzrosła również produkcja energii elektrycznej o 1,66%. Należy zauważyć, że przejściowe spowolnienie gospodarcze nie spowodowało zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, mało tego, w najbliższych latach należy się spodziewać wzrostu zapotrzebowania. Sektor energetyczny musi w związku z tym dostosować moce wytwórcze do rosnących potrzeb. Aby osiągnąć bezpieczeństwo energetyczne kraju nieodzowna jest rozbudowa i modernizacja istniejących obiektów wytwórczych, przy maksymalnym wykorzystaniu własnych źródeł energii. Dodatkowo, aby zachować efektywność i sprawność systemu energetycznego niezbędna jest również realizacja nowych projektów.

W ostatnich latach realizacja nowych projektów w energetyce została nieco spowolniona. Wśród czynników jakie się na to złożyły należy wymienić m.in. słabnącą gospodarkę, która pociągnęła za sobą w dół ceny energii, spór o kształt polityki klimatyczno-energetycznej, niejasna strategia dla polskiego sektora energii. Mimo to warto zauważyć, że inwestycje w energetyce są niezbędne i rozkwit na rynku budownictwa energetycznego właśnie nadchodzi. Realizowane obecnie inwestycje są opóźnione o około 2 lata. Jeżeli nie rozpoczną się kolejne, Polsce po 2017 roku grozi deficyt mocy w związku z koniecznością wyłączenia przestarzałych jednostek. Szacuje się, że w okresie 2011-2020 ma zostać oddanych do eksploatacji ok. 1,2-1,5 GW nowych mocy rocznie. Inwestycje zarówno odtworzeniowe jak i rozwojowe w segmencie elektroenergetycznym wg szacunków pochłoną około 140 mld złotych w ciągu najbliższych kilkunastu lat.

Wśród obecnie realizowanych dużych jednostek energetycznych oprócz kontraktów realizowanych przez RAFAKO S.A. należy wymienić trzy najbardziej zaawansowane budowy bloków energetycznych będące efektem umów podpisanych w 2012 r., tj.: budowa siłowni gazowo-parowej o mocy 449 MW w Elektrociepłowni Stalowa Wola dla Tauron/PGNiG, projekt warty 1,5 mld zł netto jest realizowany przez hiszpańską spółkę Abener Energia; budowa bloku na węgiel kamienny w elektrowni Kozienice o mocy 1000 MW dla Enei, realizowana przez Polimeks-Mostostal wspólnie z Hitachi Power Europe, o wartości ponad 4,8 mld zł oraz budowa bloku na gaz w elektrowni we Włocławku o mocy 463 MWe dla PKN Orlen, realizowana przez konsorcjum firm: General Electric International SA i SNC-Lavalin Polska, o wartości około 1,1 miliarda złotych.

W II połowie 2013 roku na rynek trafiły o wiele mniej istotne przedsięwzięcia, wymagające niższych nakładów finansowych. Wśród nich należy wymienić bloki węglowe w Tychach o mocy 58 MW oraz Zofiówce o mocy 75 MW, które odpowiednio dla Taurona i Jastrzębskiej Spółki Węglowej wykonują Energoinstal i Elektrobudowa, o łącznej wartości około 1,1 mld zł oraz blok gazowo-parowy w Gorzowie o mocy 138 MW, który za około 0,5 mld złotych dla PGE zbuduje Siemens. Do małych projektów planowanych do realizacji w 2014 r. należy zaliczyć budowę bloku gazowo-parowego w Szczecinie (PGE) o mocy 200-270 MW oraz budowę jednostki opalanej gazem o mocy 400-500 MW w Bydgoszczy (PGE).

W najbliższym czasie ma rozpocząć się budowa pierwszego etapu Elektrowni Pólnoc (800 MW), należącej do Kulczyk Investments, projekt realizowany jest przez Alstom. Bliski realizacji (na etapie rozstrzygnięcia przetargu) jest również blok na węgiel brunatny w Elektrowni Turów o mocy 430-450 MW (PGE).

W dalszej przyszłości planowana jest do realizacji budowa jednostek gazowo-parowych o mocy 420-600 MW w Grudziądzu dla Energii, o mocy 800-900 MW w Puławach dla PGE/Grupa Azoty Puławy oraz o mocy 400-600 w Płocku dla PKN Orlen. Kampania Węglowa zamierza wybudować blok na węgiel o mocy 1000 MW w Woli, PGNiG ma w planach wybudowanie siłowni gazowo-parowych w elektrociepłowni Żarań i Siekierki – po 450 MW każda, zaś Tauron przymierza się do budowy bloku na gaz o mocy 413 MW w Elektry w Łagiszy.

Grupa Kapitałowa RAFAKO jest w stanie sprostać wyzwaniom jakie stawia rynek energetyczny. W chwili obecnej jednostka dominująca posiada w swojej ofercie najszerszą gamę technologii energetycznych w Europie. Poza wszystkimi, stale udoskonalanymi instalacjami ochrony środowiska, RAFAKO S.A. posiada kompetencje do budowy bloków energetycznych na wszystkie parametry i rodzaje spalanych paliw. RAFAKO S.A. jest jedną z czterech firm europejskich, obok Alstom, Hitachi Power Europe i Doosan Babcock, które dysponują kompleksową technologią na bloki nadkrytyczne. Dynamiczny rozwój spółki jest wynikiem konsekwentnie prowadzonej strategii Grupy na przestrzeni ostatnich kilku lat.

W odpowiedzi na problemy braku nowych mocy, założenia ekologiczne i niewystarczające ilości nośników energii, Grupa w swojej strategii wychodzi naprzeciw Klientom sektora energetycznego, oferując wysokosprawne urządzenia energetyczne oraz instalacje ochrony środowiska.

W 2014 roku RAFAKO S.A. w dalszym ciągu będzie oferować kotły o parametrach nadkrytycznych, kotły z cyrkulacyjnym złożem fluidalnym, kotły odzyskowe, w tym kotły współpracujące z turbiną gazową, diagnostykę, modernizację i naprawę kotłów i urządzeń przykotłowych oraz elementy kotłów.

Konieczność spełnienia zaostrzających się unijnych norm w zakresie ekologii powinna sprzyjać dalszemu zaangażowaniu Spółki na krajowym rynku instalacji ochrony środowiska, któremu nasza Firma oferuje posiadane technologie w zakresie realizacji kompletnych obiektów instalacji odsiarczania spalin, termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych oraz spalania biomasy, modernizacji kotłów pod kątem obniżenia emisji tlenków azotu, a także w zakresie urządzeń odpylających.

16.3. Plany działalności

W roku 2014 największe znaczenie na rozwój i perspektywy Spółek Grupy Kapitałowej będą miały następujące wydarzenia: podpisanie i realizacja kontraktu na budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno, realizacja kontraktu na budowę dwóch bloków energetycznych dla PGE Elektrownia Opolo, realizacja dużej liczby znaczących kontraktów na rynku krajowym i europejskim, obejmująca budowę nowoczesnych kotłów, instalacji odsiarczania i odazotowania spalin, kotłów do spalania biomasy, kotłów do utylizacji odpadów komunalnych i spalania śmieci, części ciśnieniowych kotłów o nadkrytycznych parametrach pary.

Planowane na rok 2014 nakłady inwestycyjne dotyczyć będą przede wszystkim modernizacji budynków i budowli, zakupu produkcyjnych maszyn i urządzeń, a także oprogramowania i sprzętu komputerowego. Inwestycje będą finansowane głównie ze środków własnych Spółki.

Prognozy działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO na rok 2014, przewidują uzyskanie dodatniego wyniku finansowego netto. Plany te oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie Grupa musi pozyskać w ciągu 2014 roku, aby zrealizować w pełni swoje zamierzenia.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd RAFAKO S.A., jednostki dominującej Grupy Kapitałowej RAFAKO oświadcza, że:

- 1) wedle najlepszej wiedzy, sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku i porównywalne dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń;
- 2) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu

21 marca 2014 roku	Paweł Mortas	Prezes Zarządu	.....
21 marca 2014 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu	.....
21 marca 2014 roku	Jarosław Dusilo	Wiceprezes Zarządu	.....
21 marca 2014 roku	Edward Kasprzak	Członek Zarządu	.....
21 marca 2014 roku	Maciej Modrowski	Członek Zarządu	.....